

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 22 Ιουνίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Γερασιμούλα – Μαρία Δρακονταειδή, Μέλος και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 15/5/2023 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ 700/15.5.2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στο ... , οδός ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ... , που εδρεύει στο ... νόμιμα εκπροσωπούμενης (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»).

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης με αριθ. ... Διακήρυξης της αναθέτουσας αρχής «...», καθώς και κάθε άλλης συναφούς προγενέστερης, μεταγενέστερης ή σύγχρονης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής που σχετίζεται με την Διακήρυξη.

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, ποσού 1.500,00 ευρώ σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του πδ 39/2017 και με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ποσού 300.000,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. και χωρίς το δικαίωμα προαίρεσης (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

2. Η ... , ως αναθέτουσα αρχή, με την υπ' αριθ. ... Διακήρυξη προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό «...». Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης, ρητρών αναπροσαρμογής και Φ.Π.Α., ανέρχεται σε 12.500,00€/μήνα ή 150.000,00€/έτος ή 300.000,00€ για την προβλεπόμενη διετή διάρκεια της σύμβασης. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 2.3.1 της Διακήρυξης. Η προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 12/4/2023 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 18/4/2023 και έλαβε ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ υπό τον συστημικό αριθμό ... Σύμφωνα με τη Διακήρυξη, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 30/5/2023, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 μ.μ. και ως ημερομηνία ηλεκτρονικής αποσφράγισης του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά» η 31/5/2023 και ώρα 10:00 π.μ. Σε συνέχεια της με αριθμό Α514/2023 απόφασης του παρόντος Κλιμακίου με την οποία έγινε δεκτό το ενσωματωμένο στην υπό εξέταση προσφυγή αίτημα αναστολής, η αναθέτουσα αρχή εξέδωσε την με αριθ. ... και με ημερομηνία 30/5/2023 απόφασή της, η οποία κοινοποιήθηκε προσηκόντως σε όλους τους συμμετέχοντες μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 30-5-2023 και αναρτήθηκε στην αρχική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, ορίζοντας ως νέα – κατά παράταση – καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών την Τετάρτη, 19/7/2023 και ώρα 13:00' και ως νέα ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού την Πέμπτη, 20/7/2023 και ώρα 10.00'. Επιπλέον, με την ανωτέρω απόφαση, η αναθέτουσα αρχή παρέσχε σχετικές διευκρινίσεις επί των όρων της Διακήρυξης.

3. Η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ενόψει του αντικειμένου της (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένου όμως του δικαιώματος προαίρεσης καθώς επίσης και της νομικής φύσης και της δραστηριότητας της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και συγκεκριμένα του Βιβλίου I αυτού. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4. Η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, αφού κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 15-5-2023 και η προσφεύγουσα κατά ρητή δήλωσή της (βλ. σελ. 3 της προσφυγής, σημείο Δ) έλαβε πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης Διακήρυξης στις 3-5-2023, δηλαδή σε ημερομηνία που συμπίπτει με την κατά τεκμήριο γνώση αυτής, η οποία ορίζεται στο νόμο (άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ του ν. 4412/2016) μετά την πάροδο 15νθημέρου από την ανάρτηση της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ (18-4-2023). Συνεπώς, η προβλεπόμενη δεκαήμερη προθεσμία άσκησης της προσφυγής εκκίνησε στις 4-5-2023 και έληξε στις 14-5-2023, ημέρα εξαιρετέα (Κυριακή), οπότε μετατέθηκε για την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, που ήταν η Δευτέρα, 15-5-2023. Επίσης, ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη.

5. Η προσφεύγουσα ασκεί την προσφυγή κατ' αρχήν με έννομο συμφέρον, καθόσον επικαλείται ότι, παρά το γεγονός ότι η ίδια δραστηριοποιείται επαγγελματικά από το έτος 1985 στην, φύλαξης και εστίασης προς το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους οργανισμούς του δημοσίου διαθέτοντας την ικανότητα, την τεχνογνωσία και την εμπειρία για την ... των ... αυτών και ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στον προκείμενο διαγωνισμό, εντούτοις η συμμετοχή της καθίσταται αντικειμενικώς ανέφικτη. Τούτο, εξαιτίας των πληττόμενων όρων της Διακήρυξης, οι οποίοι κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας παραβιάζουν τους κανόνες, που αφορούν στα εφαρμοστέα κριτήρια ανάθεσης και συγκεκριμένα στα αποδεικτικά μέσα τεκμηρίωσής τους, καθώς και στη διαδικασία επιλογής του αναδόχου.

Περαιτέρω, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 360 του ν. 4412/2016, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο προσφεύγων βάλλει κατά όρου της Διακήρυξης με έννομο συμφέρον, αυτός θα πρέπει να επικαλεστεί άμεση βλάβη προκαλούμενη από τον πληττόμενο όρο, ο οποίος παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την (λυσίτελή) συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. Ε.Α. 352/2018, 86/2018 κ.ά.).

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

Συνεπώς, ως επίκληση βλάβης, υπό την έννοια αυτή, νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση και ανάδειξη των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων στοιχείων, που αφορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος, και εκ των οποίων είτε αποκλείεται είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό είτε προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) εις βάρος του το αποτέλεσμα του λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις (πρβλ. ΕΑΣΤΕ 146-148/2016 Ολ., 1140, 1137, 977/2010, 1149, 1102-3, 1046-7/2009, 14/2006 κ.α.). Η κατά τα ανωτέρω επίκληση βλάβης, για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος προς άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της διακήρυξης, απαιτείται τόσο κατά την προβολή λόγων που πλήττουν την εν γένει νομιμότητά της όσο και κατά την προβολή λόγων που στρέφονται κατά συγκεκριμένων όρων αυτής (βλ. Ε.Α. 352/2018, 86/2018). Συνεπώς, όσον αφορά το ειδικότερο έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας να προβάλλει έκαστο λόγο της προσφυγής, αυτό εξετάζεται κατωτέρω κατά την εξέταση των επιμέρους λόγων αυτής (ΣΤΕ ΕΑ 170/2021).

6. Η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 16-5-2023 σε κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του π.δ. 39/2017.

7. Με την υπ' αριθ. 877/2023 Πράξη της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής. Η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε το υπ' αριθ. ... και με ημερομηνία 30.05.2023 έγγραφο απόψεών της στην ΕΑΔΗΣΥ εμπροθέσμως στις 30-5-2023, δηλαδή εντός της προθεσμίας των δεκαπέντε ημερών από την κατάθεση της προσφυγής κατ' άρθρο 365, παρ. 1, περ. β του ν. 4412/2016, αιτούμενη παράλληλα την απόρριψη της προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους. Τις απόψεις αυτές κοινοποίησε αυθημερόν (30-5-2023) στους ενδιαφερόμενους. Επί των άνω απόψεων και προς αντίκρουσή τους, η προσφεύγουσα υπέβαλε νόμιμα και εμπρόθεσμα, στις 6-6-2023, δηλαδή

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

εντός της προβλεπόμενης πενθήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση τους (και συγκεκριμένα κατά παρέκταση στην αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, δοθέντος ότι η λήξη της προθεσμίας συνέπιπτε με ημέρα εξαιρετέα, την Κυριακή, 4-5-2023 και μεσολαβούσε η αργία του Αγίου Πνεύματος, Δευτέρα, 6-5-2023), το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημα.

8. Σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή όσον αφορά τις διαδικαστικές προϋποθέσεις της εμπρόθεσμης άσκησης της και της καταβολής του προβλεπόμενου παραβόλου, πρέπει δε να εξεταστούν οι προβαλλόμενοι λόγοι της προσφυγής τόσο σε συσχέτιση με το απαιτούμενο «ειδικό» έννομο συμφέρον προβολής τους, και εν συνεχεία επί της ουσίας.

9. Με τον **πρώτο** λόγο της προσφυγής η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι μη νομίμως περιορίζεται η απόδειξη της υπερκάλυψης του Κριτηρίου K1 (δηλαδή η βαθμολόγησή του με 120 βαθμούς) αποκλειστικά με την προσκόμιση ενός – μοναδικού – στοιχείου, δηλαδή με την πιστοποίηση κατά ISO 17024:2012. Τούτο, διότι, κατά τους ισχυρισμούς της, η συγκεκριμένη αποδεικτική απαίτηση ευνοεί ανεπίτρεπτα συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς περιορίζοντας τον ανταγωνισμό, ενώ για την απόδειξη της υπερκάλυψης του Κριτηρίου αυτού είναι συμβατά και άλλα αποδεικτικά μέσα και στοιχεία, όπως η επιτυχής και ποιοτική συνεργασία στο αντικείμενο ... παρόμοιων χώρων με την προσκόμιση βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης. Υπό τα δεδομένα αυτά, υποστηρίζει ότι υφίσταται βλάβη από τον πληττόμενο όρο, διότι αφενός μεν δεν διαθέτει τέτοια πιστοποίηση, αφετέρου δε δεν προβλέπεται για την υπερβαθμολόγηση της προσφοράς κάποιο άλλο στοιχείο απόδειξης της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας του ... πέραν του ISO 17024:2012. Τέλος, προβάλλει ότι δεν προβλέπεται από κανέναν όρο της Διακήρυξης η δέσμευση της απασχόλησης των ατόμων, για τα οποία ο προσφέρων θα λάβει αυξημένη βαθμολογία λόγω υπερκάλυψης του συγκεκριμένου Κριτηρίου με την κατοχή της ζητούμενης πιστοποίησης. Ακολούθως, με τον **δεύτερο** λόγο της προσφυγής προβάλλει ότι η θέσπιση της απαίτησης του Παραρτήματος VI της Διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία *«..το κόστος των ... πρέπει να είναι επαληθεύσιμο (π.χ. με προσκόμιση εξοφλητικών τιμολογίων για με*

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

ιδιαίτερα χαμηλό κόστος)» είναι υπέρμετρη και δυσανάλογη και τούτο, διότι προϋποθέτει την αγορά των ... από τον προσφέροντα σε χρόνο, που προηγείται της ανακηρύξεώς του ως αναδόχου, χωρίς ωστόσο να γνωρίζει αν θα εκτελέσει ο ίδιος την σύμβαση.

10. Η **αναθέτουσα αρχή** με τις απόψεις της αντιτείνει, σε σχέση με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, ότι η ζητούμενη πιστοποίηση κατά ISO 17024:2012 στον τομέα της ... τελεί σε άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης και, ως εκ τούτου, είναι κατάλληλη και πρόσφορη να αποδείξει την τεχνογνωσία του ..., ενώ, το Κριτήριο ανάθεσης Κ1 δεν περιορίζεται αποδεικτικώς μόνο στο ISO 17024:2012, αλλά ρητώς δίνεται η-δυνατότητα ισοδύναμης αποδεικτικής λύσης, αναφέροντας «ή ισοδύναμο». Επιπλέον, προβάλλει ότι η επίμαχη πιστοποίηση δεν αφορά στην εμπειρία αλλά στην τεχνογνωσία του Η παράμετρος της εμπειρίας προστέθηκε μαζί με την εμπειρία στο κριτήριο Κ1, προκειμένου να διευκολύνει τους οικονομικούς φορείς να αποκτήσουν την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία, καθόσον δεν είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή το εύρος της διαθεσιμότητας των πιστοποιήσεων αυτών στην αγορά. Τέλος, υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι «δεν προβλέπεται δέσμευση απασχόλησης των ατόμων για τα οποία ο προσφέρων θα λάβει την αυξημένη βαθμολογία» δεν είναι ορθός. Τούτο, διότι στη Διακήρυξη αναφέρεται ότι πρόσθετη βαθμολογία παρέχεται για τα «στελέχη που θα υλοποιήσουν τη σύμβαση». Δηλαδή, εφόσον θα υλοποιήσουν τη σύμβαση, η ιδιότητά τους ως τακτικών ή αναπληρωματικών είναι αδιάφορη αφού και τα αναπληρωματικά στελέχη υλοποιούν τη σύμβαση. Ως προς τον **δεύτερο** λόγο της προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή ζητά την απόρριψή του, ως στερούμενου λογικού ερείσματος, διότι η απόδειξη του κόστους των ... με προσκόμιση εξοφλητικών τιμολογίων δεν έχει τεθεί ως απαραίτητη προϋπόθεση, σε αντίθεση με όσα η προσφεύγουσα υποστηρίζει, αλλά ως δυνητικός τρόπος απόδειξης και τεκμηρίωσης του κόστους των υλικών αυτών, σε περίπτωση που ζητηθούν σχετικές διευκρινίσεις από την αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών. Πρέπει δε να επισημανθεί, ότι η αναθέτουσα αρχή με το υπ' αριθ. ... και με ημερομηνία 30/5/2023 έγγραφό της παρέσχε διευκρινίσεις ως προς τους όρους 2.3.2.1, 2.3.2.5 και 2.3.2.2 της Διακήρυξης, καθώς και ως προς τα αναφερόμενα στο Παράρτημα VI για την

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

τεκμηρίωση του κόστους των Οι διευκρινίσεις αυτές κοινοποιήθηκαν προσηκόντως και αναρτήθηκαν στην αρχική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, και δεδομένου ότι δεν προσβλήθηκαν έχουν ενταχθεί στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού. Ειδικότερα, ως προς το **άρθρο 2.3.2.1** και το εκεί βαθμολογούμενο Κριτήριο ανάθεσης Κ1, η αναθέτουσα αρχή διευκρίνισε τα ακόλουθα: «α') Αναφορικά με την παρ. 2.3.2.1, όπως προκύπτει από το συμπλεκτικό σύνδεσμο «και», το Κριτήριο Κ1 «Εμπειρία και τεχνογνωσία» αφορά σε δύο επιμέρους στοιχεία τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τον τελικό υπολογισμό της σχετικής βαθμολογίας (εμπειρία και τεχνογνωσία). Το πρώτο στοιχείο είναι η εμπειρία του ..., για την οποία δίνονται 100 βαθμοί, εφόσον «τα μισά τουλάχιστον στελέχη που θα παρέχουν τις υπηρεσίες ... έχουν προηγούμενη εμπειρία στο αντικείμενο αυτής». Το δεύτερο στοιχείο είναι η τεχνογνωσία του ..., για την οποία απαιτείται πιστοποίηση στον τομέα της ... κατά ISO 17024:2012 ή ισοδύναμο, και η οποία βαθμολογείται ανάλογα με τον αριθμό των στελεχών που διαθέτουν τέτοια πιστοποίηση και θα υλοποιήσουν τη σύμβαση. Η βαθμολογία του στοιχείου αυτού δεν μπορεί να υπερβεί τους 20 βαθμούς αφού προσφέρεται βαθμολογία 5 βαθμών για κάθε 3 στελέχη και μέχρι για 12 στελέχη (δηλαδή για 0 έως 2 στελέχη δεν δίνονται βαθμοί, για 3, 4 ή 5 στελέχη προσφέρονται 5 βαθμοί, για 6, 7 ή 8 στελέχη προσφέρονται 10 βαθμοί, για 9, 10 ή 11 στελέχη προσφέρονται 15 βαθμοί και 12 ή περισσότερα στελέχη προσφέρονται 20 βαθμοί). Επίσης, η λεκτική περίοδος «θα υλοποιήσουν τη σύμβαση» στη Διακήρυξη σημαίνει ότι και τα αναπληρωματικά στελέχη τους θα πρέπει να πρέπει να διαθέτουν τέτοια πιστοποίηση αλλά και ότι οι προσφερόμενες πιστοποιήσεις θα πρέπει να είναι σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Εφιστούμε την προσοχή των οικονομικών φορέων σ' αυτή την παράμετρο διότι η παραβίαση της ρήτρας αυτής συνεπάγεται την επιβολή κυρώσεων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την περ.(α') της παρ. 5.2.2 της Διακήρυξης, εάν ένας οικονομικός φορέας «βαθμολογηθεί για απασχόληση εργατών ... πιστοποιημένο κατά ISO 17024:2012 ή ισοδύναμο (παράγραφος 2.3.2.1), για κάθε ώρα μη απασχόλησης επιβάλλεται ρήτρα αξίας 12,00€». Ως «ώρα μη απασχόλησης» νοείται κάθε ώρα για την οποία παρέχεται μεν υπηρεσία ... αλλά όχι από πιστοποιημένο προσωπικό, κατά παράβαση της προσφοράς του αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την παρ.2.3.2.5, «Κριτήρια με

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς». Κατά συνέπεια, αρκεί η ικανοποίηση του πρώτου επιμέρους στοιχείου (εμπειρία) για την κάλυψη του κριτηρίου Κ1 και δεν αποτελεί προϋπόθεση συμμετοχής η ικανοποίηση του επιμέρους στοιχείου της τεχνογνωσίας». Σε σχέση με τα αναφερόμενα στο **Παράρτημα VI**, ως προς τον τρόπο τεκμηρίωσης του κόστους των ... διευκρινίστηκαν τα ακόλουθα: «...(γ') Αναφορικά με το Παράρτημα VI «Εξειδίκευση στοιχείων της παρ.1 του άρθρου 68 του ν.3863/2010, για την περ. Ζ', στις Επισημάνσεις για το κόστος των ..., το εδάφιο «Το κόστος των ... πρέπει να είναι επαληθεύσιμο (π.χ. με προσκόμιση εξοφλητικών τιμολογίων για ... με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος), εφόσον ζητηθούν διευκρινίσεις από την Αναθέτουσα Αρχή» έχει την έννοια ότι εναπόκειται στον προσφέροντα να τεκμηριώσει επαρκώς τα επιμέρους στοιχεία της προσφοράς του. Εφόσον ο νομοθέτης απαιτεί την εξειδίκευση του συγκεκριμένου στοιχείου χωρίς όμως να περιγράφει συγκεκριμένα αποδεικτικά μέσα, το βάρος της απόδειξης πέφτει στον προσφέροντα. Άλλωστε, το νομοθετικό πλαίσιο (ν. 4412/2016, άρθρο 88) επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να απαιτήσουν να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους όταν φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές. Η τυχόν ύπαρξη εξοφλητικών τιμολογίων από άλλη πρόσφατη σύμβαση αποτελεί έναν ενδεικτικό τρόπο τεκμηρίωσης που μπορούν να αξιοποιήσουν οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς, χωρίς να είναι ο μοναδικός. Σε κάθε περίπτωση, δεν απαιτείται τεκμηρίωση εάν δεν το ζητήσει σχετικά η Αναθέτουσα Αρχή».

11. Στο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και ... (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζεται, στο **άρθρο 18** με τίτλο «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού (...)", στην Ενότητα 3 με τίτλο «Επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων», στο **άρθρο 71** με τίτλο «Γενικές αρχές (άρθρο 56 παρ. 1 της

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», ότι «Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 86 έως 89 εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις: α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και στα έγγραφα της σύμβασης, λαμβανομένου υπόψη, κατά περίπτωση, του άρθρου 57, β) η προσφορά προέρχεται από προσφέροντα ο οποίος δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή δυνάμει των άρθρων 73 και 74 και πληροί τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 77, και, κατά περίπτωση, τους κανόνες και τα κριτήρια αμεροληψίας που αναφέρονται στο άρθρο 84. (...)», και στο **άρθρο 86** με τίτλο «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» προβλέπεται ότι «1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων ..., οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους- αποτελεσματικότητας, (...) και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή/και κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως: α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά (...) β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του ... στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος ... μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης, γ) (...). 3. (...) 4. (...) 5. Στα κριτήρια της παραγράφου 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης, μπορούν να περιλαμβάνονται επιπλέον και ιδίως η ορθότητα αντίληψης από τον οικονομικό φορέα του αντικειμένου και των απαιτήσεων της σύμβασης, η επιτυχής επισήμανση προβλημάτων κατά την υλοποίηση και η

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

διαμόρφωση κατάλληλων προτάσεων για την επίλυσή τους, η επαρκής ανάλυση - εξειδίκευση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας της μεθοδολογίας υλοποίησης και των απαραίτητων εργαλείων υποστήριξης της εφαρμογής της, καθώς και η αποτελεσματική επικοινωνία του οικονομικού φορέα με την αναθέτουσα αρχή, κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, ο αποτελεσματικός προσδιορισμός - τεκμηρίωση των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας και παρουσίαση εναλλακτικών τρόπων διασφάλισης τους, η ορθολογική ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε ενότητες εργασιών και σύνδεσή τους με τα ελάχιστα απαιτούμενα παραδοτέα και το χρονοδιάγραμμα που περιγράφονται στις τεχνικές προδιαγραφές αυτού, η πληρότητα - επάρκεια του καθορισμού των περιεχομένων των προσφερομένων παραδοτέων και τεκμηρίωση της διασφάλισης εφαρμοσιμότητας των λύσεων που προτείνονται, η καταλληλότητα του μοντέλου οργάνωσης της ... των ..., η επάρκεια και σαφήνεια κατανομής αρμοδιοτήτων στα μέλη της Ομάδας Έργου, τα επίπεδα διοίκησης. 6. (...). 9. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την ... απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. (...). 10. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης την σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. (...).».

12. Από τις ανωτέρω διατάξεις του νόμου συνάγονται τα ακόλουθα: Μεταξύ των προσφερόντων οικονομικών φορέων, που γίνονται δεκτοί στο διαγωνισμό ως ανταποκρινόμενοι στο ελάχιστο επίπεδο ικανότητας που διαγράφεται από τις απαιτήσεις (ποιοτικής) επιλογής, επιλέγεται ως ανάδοχος αυτός που ανταποκρίνεται κατά τον καλύτερο τρόπο στο αντικείμενο της σύμβασης, δηλαδή ο ανάδοχος που προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Προς τούτο εφαρμόζονται τα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζει η αναθέτουσα αρχή. Ο σκοπός της διαγωνιστικής διαδικασίας στο στάδιο της ανάθεσης εξειδικεύεται στην αξιολόγηση των προσφορών και

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

επικεντρώνεται στην ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας μεταξύ αυτών, χωρίς ωστόσο η αναθέτουσα αρχή να διαθέτει απεριόριστη ελευθερία επιλογής ως προς τα κριτήρια ανάθεσης, που καθορίζει, καθόσον, ακόμα και αυτά στα οποία προσδίδεται μικρή βαρύτητα, πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Οι αρχές αυτές, οι οποίες εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας του διαγωνισμού, επιβάλλουν οι όροι και οι λεπτομέρειες του διαγωνισμού να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημίες στη διακήρυξη, ώστε να παρέχεται στον μέσο διαγωνιζόμενο με την αντίστοιχη εμπειρία και τη συνήθη επιμέλεια η δυνατότητα ακριβούς κατανόησης του περιεχομένου τους και ομοιόμορφης ερμηνείας τους και στην αναθέτουσα αρχή η δυνατότητα να ελέγξει κατά τρόπο αποτελεσματικό, εάν οι προσφορές των διαγωνιζομένων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που η ίδια καθόρισε και διέπουν την οικεία σύμβαση. Στο πλαίσιο αυτό, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προσδιορίζει κριτήρια ανάθεσης, που διασφαλίζουν την αποτελεσματική σύγκριση και αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, όπως και την επαλήθευση των πληροφοριών που περιέχουν. Τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να συναρτώνται προς το αντικείμενο των ζητούμενων ..., ώστε να επιτρέπουν την εκτίμηση της επίδοσης κάθε προσφοράς σε σχέση προς αυτό και, για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, να είναι επιδεκτικά συγκριτικής εφαρμογής βάσει αντικειμενικής αξιολόγησης (βλ. ΔΕΕ Προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα της 26ης Ιουνίου 2018, C-546/16, σκ. 61). Για τους ανωτέρω λόγους και τους σκοπούς, που εξυπηρετεί έκαστο διαγωνιστικό στάδιο, τα κριτήρια ανάθεσης διαφοροποιούνται από τα κριτήρια επιλογής ικανών προσφερόντων. Δεν αποκλείεται όμως η συνεκτίμηση στοιχείων, που άπτονται των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, και ως κριτηρίων ανάθεσης στο βαθμό που δικαιολογείται, αν συντελούν στην ανάδειξη χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων της προσφοράς και όχι της ικανότητας του προσφέροντος εν γένει (πρβλ. ΔΕΕ απόφαση της 26ης Μαρτίου 2015, C-601/13, σκ. 25 επ., απόφαση της 10ης Μαΐου 2012, C-368/10, σκ. 85-87, ΕΣ Τμ. Μείζ.- Επταμ. Σύνθ. 866/2018, 3212, 393/2013, 610, 514/2012, 992/2011, VI Τμ. 1359/2020, 482/2018). Μάλιστα, στην παράγραφο. 2 περ. β, του άρθρου 86 του ν. 4412/2016, ρητώς πλέον η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του ... στο οποίο ανατίθεται η σύμβαση ανάγονται σε επιτρεπτά

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

κριτήρια ανάθεσης, υπό τον όρο ότι η ποιότητα του υπηρετούντος ... μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης. Οι αναθέτουσας αρχές θα πρέπει, ωστόσο, να διασφαλίζουν, με κατάλληλα συμβατικά μέσα, ότι το προσωπικό που έχει αναλάβει την εκτέλεση της σύμβασης πληροί τα καθορισθέντα ποιοτικά πρότυπα και ότι η αντικατάσταση του ... αυτού είναι δυνατή μόνο με τη συναίνεση της αναθέτουσας αρχής, η οποία ελέγχει ότι οι αντικαταστάτες παρέχουν ισοδύναμα εχέγγυα ποιότητας (βλ. αιτιολογική σκέψη 94 της Οδηγίας 2014/24).

13. Στην προσβαλλόμενη Διακήρυξη, στο άρθρο 1.3 αυτής, προβλέπεται ότι αντικείμενο της σύμβασης είναι η στις ... διαχειριστικής αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής, όπως περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης (σελ. 58). Στο άρθρο 2.3.1 ορίζεται ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας–τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων:

- Κ1: ... 15%
- Κ2: ... 30%
- Κ3: Οργάνωση και αποτελεσματική επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή κατά την εκτέλεση της σύμβασης 40%
- Κ4: Ικανότητα κατανόησης αναγκών Αναθέτουσα Αρχής 15%

ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ: 100%.

Περαιτέρω, στο **άρθρο 2.3.2** με τίτλο «Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών» προβλέπεται ότι *«Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου»*. Ειδικώς, το Κριτήριο Κ1 «Εμπειρία και τεχνογνωσία» ορίζεται ότι βαθμολογείται ως εξής: *«Εφόσον τα μισά τουλάχιστον στελέχη που θα παρέχουν τις υπηρεσίες ... έχουν προηγούμενη εμπειρία στο αντικείμενο αυτής, το κριτήριο βαθμολογείται με 100 βαθμούς. Δεν απαιτείται απόδειξη – αρκεί η δήλωση συμμόρφωσης με τους όρους της Διακήρυξης στην τεχνική προσφορά. Για κάθε 3 στελέχη (...) που θα υλοποιήσουν τη σύμβαση και τα οποία διαθέτουν πιστοποίηση στον τομέα της ... κατά ISO 17024:2012 ή ισοδύναμο, το κριτήριο βαθμολογείται με 5 πρόσθετους βαθμούς (αν δηλαδή*

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

απασχοληθούν τουλάχιστον 12 πιστοποιημένα στελέχη, το κριτήριο θα βαθμολογηθεί με την ανώτατη βαθμολογία των 120 βαθμών). Μέσα απόδειξης για το κριτήριο Κ1 αποτελούν, κατά περίπτωση, προηγούμενες συμβάσεις, έντυπα Ε3 και Ε4 του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, πιστοποιητικά ISO 17024:2012 και ισοδύναμα». Όπως ανωτέρω αναφέρθηκε, με το οικείο έγγραφο διευκρινίσεων της, το οποίο δεν έχει προσβληθεί, η αναθέτουσα αρχή διευκρίνισε ότι στο Κριτήριο Κ1 βαθμολογείται τόσο η εμπειρία όσο και η τεχνογνωσία του ... Συγκεκριμένα, για τη βαθμολόγηση με 100 βαθμούς αρκεί η δήλωση ότι τα μισά τουλάχιστον στελέχη, που θα παρέχουν τις υπηρεσίες ..., έχουν προηγούμενη εμπειρία στο αντικείμενο αυτής, ενώ για την χορήγηση 120 βαθμών, δηλαδή την υπερκάλυψη του Κριτηρίου ζητείται προς απόδειξη της τεχνογνωσίας του ... η κατοχή πιστοποίησης κατά ISO 17024:2012 ή ισοδύναμο, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 2.3.2.

14. Κατόπιν των ανωτέρω, επί του **πρώτου** λόγου της προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Κατ' αρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα δεν προσβάλλει αυτό καθ' εαυτό το επιλεγέν Κριτήριο ανάθεσης Κ1, δηλαδή την αξιολόγηση της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας του ... για την εξεύρεση της συμφερότερης προσφοράς, αλλά παραπονείται μόνον για τον τρόπο απόδειξης και τεκμηρίωσης του επίμαχου Κριτηρίου. Δηλαδή, υποστηρίζει ότι μη νομίμως και ανεπιτρέπτως για την απόδειξη της υπερκάλυψης του Κριτηρίου αυτού (και της βαθμολόγησής του με 120 βαθμούς) ζητείται αποκλειστικά και μόνον η κατοχή πιστοποίησης ISO, ενώ όπως προβλέπεται στο άρθρο 2.3.2 της Διακήρυξης η βαθμολογούμενη εμπειρία και η τεχνογνωσία του ... δύναται να αποδεικνύεται και με άλλους τρόπους, όπως για παράδειγμα με την προσκόμιση Βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης του ... από προηγούμενες συμβάσεις. Ο λόγος αυτός της προσφυγής είναι απορριπτός ως απαραδέκτως προβαλλόμενος, αλλά και ως αβάσιμος. Ειδικότερα, η αιτίαση της προσφεύγουσας ότι η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να επιλέξει άλλο αποδεικτικό μέσο αντί αυτού που επέλεξε προβάλλεται απαραδέκτως, καθώς αφορά σε ζήτημα σκοπιμότητας για το οποίο η αναθέτουσα αρχή διαθέτει, σύμφωνα με όσα ανωτέρω αναφέρθηκαν (βλ. σκ. 11 -12), διακριτική ευχέρεια, χωρίς να προβάλλεται και πολύ περισσότερο να αποδεικνύεται ότι η τελευταία υπερέβη τα άκρα όρια αυτής. Αντιθέτως, όπως βασίμως προβάλλει η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της, η κατοχή της επίμαχης πιστοποίησης

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

συνδέεται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ικανή και πρόσφορη για την απόδειξη της ζητούμενης τεχνογνωσίας του ..., που θα χρησιμοποιηθεί, ενώ σε κάθε περίπτωση έχει τεθεί και ο όρος περί «ισοδυνάμου». Ακολούθως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας - στο πλαίσιο του πρώτου λόγου της προσφυγής- ότι δεν προβλέπεται η δέσμευση της απασχόλησης των ατόμων για τα οποία ο προσφέρων θα λάβει την αυξημένη βαθμολογία, προβάλλεται άνευ εννόμου συμφέροντος. Τούτο, διότι με τους ισχυρισμούς αυτούς η προσφεύγουσα αρκείται στην επίκληση της φερόμενης παρανομίας του συγκεκριμένου όρου και δεν προσδιορίζει κατά τρόπο συγκεκριμένο, ότι υφίσταται βλάβη, εξικνούμενη μέχρι του σημείου αδυναμίας ή ουσιώδους δυσχέρειας υποβολής προσφοράς, έστω με επιφύλαξη (βλ. ad hoc ΣΤΕ ΕΑ 170/2021). Τέτοιους δε ισχυρισμούς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστούν τα αναφερόμενα στην προδικαστική προσφυγή περί του κινδύνου που διατρέχει να μην υποβάλει ανταγωνιστική οικονομική προσφορά λόγω της παρανομίας του επίμαχου όρου της διακήρυξης (βλ. ad hoc ΣΤΕ ΕΑ 170/2021, 1259/2029, ΔΕφ Πατρών 25/2019 σκ. 12, ΕΑΔΗΣΥ 107/2023). Πέραν τούτου, δηλαδή της έλλειψης του ειδικού εννόμου συμφέροντος και της στοιχειοθέτησης της απαιτούμενης βλάβης, ο υπόψη ισχυρισμός προβάλλεται και αβασίμως. Αυτό, γιατί σύμφωνα με τις βάσιμες αιτιάσεις της αναθέτουσας αρχής στη Διακήρυξη αναφέρεται ότι η πρόσθετη βαθμολογία (έως 120 βαθμούς) παρέχεται για τα «στελέχη που θα υλοποιήσουν τη σύμβαση», ενώ επιπλέον προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη απασχόλησης ..., το οποίο έχει βαθμολογηθεί λόγω της κατοχής ISO. Μάλιστα, η υποχρέωση απασχόλησης του ..., που βαθμολογήθηκε λόγω κατοχής της πιστοποίησης και δη τόσο σε επίπεδο βασικού ... όσο και αναπληρωτών επισημάνθηκε και με το έγγραφο διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής. Ειδικότερα, στο με αριθ. ... έγγραφο ρητώς επισημάνθηκε ότι η διατύπωση της Διακήρυξης πως η επιπλέον βαθμολόγηση δίνεται για τα στελέχη, που διαθέτουν την πιστοποίηση και «θα υλοποιήσουν τη σύμβαση», σημαίνει ότι και τα αναπληρωματικά στελέχη θα πρέπει να διαθέτουν τέτοια πιστοποίηση, αλλά και ότι οι προσφερόμενες πιστοποιήσεις θα πρέπει να είναι σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή διευκρίνισε ότι η παραβίαση της ρήτρας αυτής συνεπάγεται την επιβολή κυρώσεων, σύμφωνα με την περ.(α') της παρ. 5.2.2 της Διακήρυξη κατά την οποία, εάν ένας οικονομικός φορέας «βαθμολογηθεί

Αριθμός απόφασης: 1032 /2023

για απασχόληση ... πιστοποιημένων κατά ISO 17024:2012 ή ισοδύναμο (παράγραφος 2.3.2.1), για κάθε ώρα μη απασχόλησης, επιβάλλεται ρήτρα αξίας 12,00€». Κατόπιν των ανωτέρω, τόσο από τη Διακήρυξη όσο και από τις παρασχεθείσες διευκρινίσεις προβλέπεται δέσμευση για την απασχόληση του ..., που θα λάβει αυξημένη βαθμολογία με την προσκόμιση της σχετικής πιστοποίησης, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Περαιτέρω, ο **δεύτερος** λόγος της προσφυγής περί της δυσανάλογης υποχρέωσης αγοράς ... για την απόδειξη και την τεκμηρίωση του κόστους τους είναι απορριπτέος, καθώς προβάλλεται απαραδέκτως αλλά και αβασίμως. Τούτο, διότι αφενός μεν η προσφεύγουσα δεν επικαλείται βλάβη από τον όρο αυτό, εξικνούμενη μέχρι του σημείου αδυναμίας ή ουσιώδους δυσχέρειας υποβολής προσφοράς (ΣτΕ ΕΑ 170/2021), με αποτέλεσμα να μην στοιχειοθετεί το απαιτούμενο ειδικό έννομο συμφέρον, αφετέρου δε οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας προβάλλονται αβασίμως, καθώς η Διακήρυξη στο Παράρτημα VI δεν απαιτεί και μάλιστα υποχρεωτικώς την ... (...), αλλά προβλέπει ως δυνητικό τρόπο τεκμηρίωσης του κόστους τους – σε περίπτωση που ο συμμετέχων κληθεί προς αιτιολόγηση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς- την προσκόμιση εξοφλητικών τιμολογίων. Άρα, και ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί, κατ' αποδοχή των αντίθετων αιτιάσεων της αναθέτουσας αρχής.

15. Σε συνέχεια των ανωτέρω σκέψεων, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να οριστεί η κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου (άρθρο 363 του ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 22 Ιουνίου 2023 και εκδόθηκε στις 11 Ιουλίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΖΗ